

αὐτῆς μυθιστοριῶν, ἣν ὁμοῦ μετὰ τινος φίλης ἐδημοσίευσεν ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον „Dito und Idem“ καὶ εἰς τὴν ὁποίαν ἐναπέταμεισε πολλὰς τῶν παιδικῶν αὐτῆς ἀναμνήσεων. Ἐνωρὶς ἔμαθε ξένας γλώσσας· μεγάλην δὲ εὐχέρειαν ἐκτῆσατο ἐν τῇ γαλλικῇ, τὴν ὁποίαν βραδύτερον εἰς πολλὰ τῆς ἔργα, πεζὰ τε καὶ ἔμμετρα, μετὰ τῆς αὐτῆς εὐκολίας μετεχειρίζετο ὡς καὶ τὴν μητρικὴν τῆς γλώσσαν· ἐσπούδασεν ὡσαύτως καὶ φυσικὰς ἐπιστήμας, καὶ ἐν τῇ ἱστογραφίᾳ δὲ καὶ ζωγραφικῇ τέχνῃ μεγάλας ἔκαμε προόδους. Παρὰ τῇ κλινῇ προσφιλοῦς, ἐξ ἀνιάτου νόσου πάσχοντος νεωτέρου ἀδελφοῦ, ὃν ὑπερηγάπα μετ' ἀληθοῦς ἀδελφικῆς ἀγάπης, ἐγνώρισε καὶ τὰς σκοτεινὰς ἐκεῖνας πλευρὰς τοῦ ἀνθρωπίνου βίου, τῶν ὁποίων τὴν μεγαγχολικὴν ἀντήχησιν ἀκούομεν ἐκ πολλῶν αὐτῆς ποιημάτων.

Ἡ βασιλοπούαις ἐγνώρισε τὸν αὐλικὸν βίον ἐν Πέτρο-πόλει, Βερολίῳ, Στοκχόλμῃ καὶ ἐν Παρίσις παρὰ τῇ αὐτοκρατορικῇ αὐλῇ, ἥτις τότε ἀκόμη, κατὰ τὸ 1867, διὰ τῆς πολιτικῆς θέσεως τῆς Γαλλίας μεταξὺ τῶν εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων, διὰ τοῦ θεαλήτρου, ὅπερ ἐξήσκει ἡ αὐτοκράτειρα Εὐγενία ἐπὶ τῶν περιστοιχοῦντων αὐτὴν καὶ διὰ τῆς ἰδιορρυθμοῦ προσωπικύτητος τοῦ αὐτοκράτορος, κατεῖχεν ὑψηλὴν θέσιν μεταξὺ τῶν εὐρωπαϊκῶν αὐλῶν καὶ ἥσκει ἰδιαιτέραν ἐλκυστικὴν δύναμιν. Κατὰ τὸ ἔτος 1869 ὁ πρίγκιψ τῶν Hohenzollern ἦλθεν εἰς τὸν Ρῆνον, ὡς ἡγεμὼν τῆς Ρουμανίας· ἡ Ἐλισάβετ ἐγένετο σύζυγός του καὶ βραδύτερον βασιλισσα τῆς Ρουμανίας· δὲν ἐθεώρησε τὸ βασιλικὸν στέμμα ὡς δῶρον μόνον τῆς τύχης καὶ τῆς ἀγάπης, ἀλλ' ἀνεγνώρισε ὡσαύτως τὰς ὑποχρεώσεις, αἷς ἐπέβαλλεν αὐτῇ ἡ ὑψηλὴ αὐτὴ θέσις. Μετὰ σοβαρότητος καὶ πεποιδήσεως ἐζήτηε νὰ ἐπεκτείνῃ εἰς ὅσον οἶόν τε εὐρυτάτους κύκλους τὴν ἀγαθοεργίαν τῆς· συνέστησε μεγάλην ῥωμουνικὴν εὐεργετικὴν ἐταιρίαν, γερμανικὸν σύλλογον γυναικῶν, σχολεῖον ἀπὸρων παίδων ὑπὸ τὸ ὄνομά τῆς, ἔχον ὡς ἰδιαίτερον σκοπὸν τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἀρχαίας ἐθνικῆς τῶν Ρωμούνων στολῆς κατὰ τὰ ὑπάρχοντα εἰσέτι πρότυπα, δεικνύουσιν οὕτω ὅτι δὲν ἤθελε νὰ εἰσαγάγῃ μονομερῆ γερμανικὴν μόρφωσιν εἰς Ρουμανίαν ἀλλὰ καὶ νὰ περιθάλλῃ καὶ ἀνεγείρῃ τὸ γνήσιον, ἐθνικὸν τοῦ λαοῦ τῆς πνεῦμα. Κατὰ τὸν τουρκικὸν πόλεμον, καθ' ὃν οἱ Ρωμοῦνοι, ἰδίᾳ κατὰ τὴν ἐκπόρθησιν τῆς Πλέβνης, τοσαύτην ἐπεδείξαντο ἀνδρείαν, παρεδόθη μετ'

αὐταπαρνήσεως εἰς τὴν θεραπείαν τῶν τραυματιῶν, ἱδρυσεν νοσοκομεῖα ὑπὸ τὴν ἰδίαν αὐτῆς διεύθυνσιν καὶ ἐξετέλει αὐτὴ πολλάκις τὰ ἔργα τῶν ἀδελφῶν τοῦ ἐλέους. Παρὰ τῷ λαῷ καλεῖται ἔκτοτε ἡ μήτηρ τῶν πληγωμένων, καὶ αἱ γυναῖκες τῶν Ρωμούνων ἀξιοματικῶν ἀφιέρωσαν αὐτῇ ἄγαλμα, παριστῶν τὴν βασιλισσάν των ἐν τῇ στάσει, καθ' ἣν παρ-έχει εἰς πληγωμένον στρατιώτην κύλικα διὰ νὰ πίῃ.

Ὡσαύτως ἔγραφόν ποτε αἱ ἐφημερίδες, ὅτι ἡ βασιλισσα, ἀποδοκιμάζουσα τὴν ἐν τοῖς σχολείοις τῶν θηλέων ἐν Βουκορεστῷ ἀκολουθουμένην μέθοδον ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῆς νεωτέρας φιλολογίας, ἀνέλαβεν αὐτὴ ἡ ἰδία τὴν τακτικὴν διδασκαλίαν τῶν μαθημάτων τούτων. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἐξελέξατο ὠρισμένας μαθητριάς, ὅσας ἔκρινεν εὐφυεστέρας, εἶτα δὲ ἕνεκα τῶν ἐντεῦθεν προκύπτουσιν ζηλοτυπιῶν ἐπροτίμησε νὰ μεταβαίῃ αὐτὴ εἰς τὰς τάξεις τοῦ σχολείου ὡς διδάσκαλος.

Πάντα ταῦτα μαρτυροῦσι περὶ τοῦ στερεοῦ καὶ πάσης προλήψεως ἀπηλλαγμένου φρονήματος, περὶ τοῦ δραστηρίου χαρακτῆρος τῆς βασιλίσσης τῶν Ρωμούνων. Τὰς αὐτὰς δὲ ἀρετὰς ἐμφαίνουσι καὶ τὰ ἐξωτερικὰ αὐτῆς χαρακτηριστικά: ὑψηλὴ καὶ εὐκαμπτος, μὲ ἐκφραστικωτάτους γαλανοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ εὐκαμπεῖς ὀφρύας, μὲ χαριέντως μειδιῶν στόμα, μὲ πυκνοτάτην κόμην. Εἶνε ἀκαμάτου φιλοπονίας, ἐγείρεται λίαν πρωί, ἀνάπτει ἡ ἰδία μικρὸν τινα λύχνον καὶ ἐργάζεται παρὰ τῇ τραπέζῃ, μόνῃ μὲ τὰς ἰδίας σκέψεις, μέχρις οὗ ἀνατελῇ ὁ ἥλιος καὶ ἀποδώσῃ πάλιν τὴν ζωὴν ἐν τῇ πρωτεύουσῃ. Καὶ ὡς ποιήτρια δὲ ἐπιδεικνύει τὸ ἰσχυρὸν ἐκείνο πνεῦμα, ὅπερ ἐν παντὶ πράγματι χαρακτηρίζει αὐτήν. Τὰ ποιήματά τῆς δὲ εἶναι προϊόντα τοῦ ποιητικοῦ ἐκείνου χοροῦ τῶν dillettanti ὅστις ἀρέσκειται νὰ ἀκολουθῇ ἐγνώσμενος τροχίᾳ καὶ ἀγαπᾷ τὸ ὁμαλόν, ἐπιμελετημένον καὶ κανονικόν, ὅπερ ἕκαστος δύναται νὰ μιμηθῇ, ἀλλ' εἶναι ἔργα ἀληθοῦς ποιητρίας μὲ μεγάλην δύναμιν καὶ πολλὴν πρωτοτυπίαν. Ἡ πρωτοτυπία αὕτη ἐκρήγνυται πολλάκις ἐν εἰδεί ἀγρίου χειμάρρου, ὅστις ὀρμητικὸς κατ' ἀρχὰς καὶ ἀφρίζων εὐρίσκει ὀλίγον κατ' ὀλίγον ὁμαλωτέραν κοίτην καὶ κανονίζει βαθμηδὸν τὸ ρεῦμά του. Τῇ ἀληθείᾳ, ἡδυνάτό τις μᾶλλον νὰ μεμφθῇ τῇ ποιητρίᾳ ὅτι, ἐν τῇ πλησμονῇ των ἰδεῶν, παραμελεῖ πολλάκις τὴν ἐξωτερικὴν τῆς ποιήσεως περιβολὴν ἢ ὅτι ἀνέτως καὶ ἀλογίστως ὀχεῖται ἐπὶ τοῦ ὁμαλοῦ ρεύματος τῶν συνήθων καὶ τετριμμένων ποιητικῶν φράσεων.

Η ΑΠΟΚΡΕΩΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ὑπὸ

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ ΑΝΝΙΝΟΥ.

Αἱ ἰσοτέφανοι Ἀθηναῖοι ἐώρτασαν, ἐπανηγύρισαν, ἠυφράνθησαν. Τὸ φαινόμενον εἶνε τόσον σπάνιον, ὥστε τὸ ἀναγράφω χαρμοσύνης ἐν τῇ ἐπικεφαλίδι τῆς παρούσης ἀνταποκρίσεως, ἐπειδὴ δὲ ἐξ ἰδιοσυγγρασίας δὲν ἔχω τὴν τιμὴν ν' ἀνήκω εἰς τὴν στυγνὴν καὶ μεμφίμοιρον φάλαγγα τῶν ὁπαδῶν τοῦ Σοπενάουερ, λαμβάνω τὴν ἐλευθερίαν νὰ θεωρήσω αὐτὸ ὡς ἀγαθὸν οἰωνόν, οἷς ἀπαρχὴν ἐπαινετὴν ἐπιτηδαιοτέρας εἰς τὸ μέλλον διαρρυθμίσεως τῶν ἐν τῇ πρωτεύουσῃ δημοτελῶν ἐορτῶν καὶ πανηγύρεων.

Εἰπὸν τινες τοὺς Ἀθηναίους μελαγχολικοὺς φύσει καὶ τὸ ἀνωτέρω βραχὺ προοίμιον φαίνεται εὐθύς ἐξ ἀρχῆς συμφωνοῦν πρὸς τὴν τοιαύτην δοξασίαν. Ἐπομένως σπεύδω νὰ δηλώσω ὅτι οὐ μόνον δὲν παραδέχομαι αὐτήν, ἀλλὰ καὶ

τὴν κηρύσσω ἀντικρὺ πεπλανημένην. Ὁ χαρακτηρίσας τοὺς κατοίκους τῶν νεωτέρων Ἀθηνῶν ὡς βέποντας ἐκ φύσεως εἰς τὴν μελαγχολίαν ἦτο βεβαίως ψυχολόγος πολὺ ἀδόκιμος καὶ ἡ κρίσις του μὲ κοῦφα πτερὰ χρυσαλίδος διήλθεν ὑπερ-θεν τῶν ὑφεστώτων παρ' ἡμῖν κοινωνικῶν ὄρων καὶ συνθη-κῶν χωρὶς ποσῶς νὰ τὰς ἐξετάσῃ. Ὁ ἑλληνικὸς λαὸς ἀπε-ναντίας βέπει εἰς τὴν ἀπόλαυσιν τῆς ζωῆς, καὶ τὸ μαρτυροῦν αἱ ποιητικαὶ του ἔξεις καὶ τὰ θεσπέσια δημοτικά του ἄσματα· ἀλλ' ὅχι εἰς τὴν τρυφήν, τὴν ἀβροδίαιτον καὶ πολυδάπανον ἀπόλαυσιν, ὅχι· εἶνε ἐπικούρειος μετὰ φειδοῦς καὶ λιτότητος· δὲν ἀγαπᾷ τὴν ὀκνηρίαν καὶ τὸ dolce far niente· ἀγαπᾷ τὴν διασκεδάσιν μετὰ τὴν ἐπίμοχθον ἐργασίαν, καὶ ἂν ἡ διασκεδάσις αὕτη περιορίζεται εἰς τὴν ἀπό-

λαυσιν τοῦ ἡλιακοῦ θάλλους κατὰ τὰς εὐδίας ἡμέρας τοῦ χειμῶνος, τουτέστι εἰς τὴν πολυῦμνητον *λιακάδαν*, εἰς τὴν μεθ' ὁμάδος φίλων ἐπίσκεψιν ἐξοχικοῦ καπηλείου καὶ τὴν κατανάλωσιν μερικῶν ἐκάδων ῥητινίου, εἰς τὴν ἐν τῷ καφενεῷ εὐθυμον συνδιάλεξιν σὺν τῇ ἐκμυζήσει εὐώδους ναργιλῆ, τόσον τὸ καλλίτερον δι' αὐτόν, διότι διεσκέδασεν ἀνεξόδως ἢ μὲ μικρὰν δαπάνην καὶ δὲν ἠσώτευσεν τὰ χρήματά του. Τοιαύτη εἶνε ἡ βάσις τοῦ χαρκτηῖρος τοῦ λαοῦ μας, οἱ δὲ κάτοικοι τῆς πρωτεύουσας ἀθροισμα προνομιούχον πάντων τῶν στοιχείων τοῦ λαοῦ αὐτοῦ δὲν ἠδύναντο ν' ἀποτελέσωσι κατὰ τὰ μαθηματικά ἀξιώματα σύνολον διαφορετικόν. Ἀνθρωποὶ ἀρεσκόμενοι εἰς τὴν πολιτικὴν, εἰς τὴν λεισχηναίαν, εἰς τὴν περὶ τὰ καινὰ θήραν, εἰς τὸ σκῶμμα καὶ τὴν καταλαλιάν, ἄνθρωποι κατ' ἐξοχὴν ἐλαφροὶ δὲν εἶνε ποτε δυνατόν νὰ εἶνε μελαγχολικοί. Ἀπεναντίας εἶνε φύσει ἔνθερμοι ὁπαδοὶ τῆς ἀμερίμνου εὐθυμίας καὶ ἰλαρότητος, ἥτις ἐκτρέπεται πολλάκις μέχρις ἐλαττώματος. Κατὰ τοῦτο δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν τὴν παρηγορίαν ὅτι δὲν ἐξεφυλίσθησαν οἱ νεώτεροι Ἀθηναῖοι καὶ ἂν ἀνεβίου σύγχρονός τις τοῦ Περικλέους ἢ τοῦ Ἀριστοφάνους, θαμιστῆς ἀδολέσχης τῶν κουρείων τοῦ ἄστεος, εὐχερῶς ἤθελε συμμορφωθῇ μὲ τὸν σημερινὸν βίον. Καὶ ἐνθυμούμαι προσφῶρος στίχους τινὰς γάλλου ποιητοῦ οὗς ἐδημοσίευσεν ἐν τῷ προοιμίῳ μεταπεφρασμένους ὁ μεταγλωττίσας τὰ κατὰ Παῦλον καὶ Βεργινίαν τοῦ Βερναρδίνου Σαίμπιέρρου Πίκολος:

Εἴμεθ' ὅλοι Ἀθηναῖοι κατὰ τοῦτο, καὶ ἐγώ

Ἐνθ' ὧρα ὡς ἂν Νέστορ σοβαρὰ ῥητολογῶ,

Ἄν κανεῖς μοῦ διηγείτο τοῦ Βερτόλδου τὴν ζωὴν,

Ἦθελα μεγαλωτάτην δοκιμάσαι ἡδονήν.

Ἀλλὰ πῶς ἐνθ' οἱ Ἀθηναῖοι εἶνε εὐθυμοί, ὁ ξένος ὁ ἐπισκεπτόμενος τὴν πόλιν ἡμῶν καὶ διατρίβων ἐπὶ τινὰ χρόνον ἐν αὐτῇ ἔχει τὸ ἀδιαφιλονεικῆτον δικαίωμα νὰ ἰσχυρίζεται ὅτι αἱ Ἀθῆναι ὑπὸ ἔσποψιν διασκεδάσεων εἶνε ἡ πενθιμωτάτη πόλις τοῦ κόσμου; Ἡ λύσις τοῦ ὀξύμωρου τούτου ἔγκειται ἐν τῷ ὅτι παρημελήθη ἄχρι τοῦδε ἡ φυσικὴ αὐτὴ τάσις τοῦ λαοῦ μας, ὡς παρημελήθησαν τόσα καὶ τόσα ἄλλα οὐσιωδέστερα. Κάνεις δὲν εἶχε φροντίσει νὰ τὴν διαρρυθμίσῃ συστηματικῶς, νὰ τὴν διοργανώσῃ, νὰ τὴν ἐκμεταλλευθῇ ἐπὶ ἰδίᾳ ἄμα καὶ κοινῇ ὠφελείᾳ. Ὁ λαὸς ἀφείθη νὰ διασκεδάξῃ ὅπως θέλει τὰς ἡμέρας καθ' ἃς τὸ Ἡμερολόγιον καὶ αἱ πατροπαράδοτοι ἑξεις τοῦ ἐπιβάλλουσιν αὐτῷ τὸ χρέος νὰ εὐθυμήσῃ ζωηρότερον καὶ θορυβωδέστερον τοῦ συνήθους. Καὶ ὁ λαὸς διεσκέδαζε κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτῷ, κατὰ μονάδας, καθ' ὁμάδας, ἐντὸς κύκλων οἰκογενειακῶν, συγγενικῶν ἢ φιλικῶν, πάντοτε ὁμῶς περιορισμένων. Καὶ ἠκούετο μὲν ὁ ἥχος τοῦ ντεφιῦ εἰς τὰς πενιχρὰς συνοικίας καὶ ὁ ἥχος τοῦ κλειδοκυμβάλου καὶ τῆς ὀρχήστρας εἰς τὰ μέγαλα τῶν πλουσιῶν καὶ τῶν εὐπύρων· καὶ ὁ ἥχος τοῦ πλαγιαύλου καὶ τοῦ τετραχόρδου πολλάκις ἐν σπαρακτικῇ διαφωνίᾳ εἰς τὰς αἰθούσας ἔνθα ἐπὶ ἀμοιβῇ οἱ μαθητευόμενοι τῶν ραπτῶν καὶ τῶν κουρέων καὶ οἱ ἐφημεριδοπῶλαι, καὶ οἱ ἐμποροῦπάλληλοι καὶ οὐκ ὀλίγοι ἀκαδημαῖκοι πολῖται ἐν δημοκρατικῷ φουρμῷ ἐδιδάσκοντο τὰ γοργὰ σκιρτήματα τοῦ στροβίλου καὶ τοὺς ἐρρυθμούς βηματισμούς τοῦ ἀντιχόρου· ἐτελοῦντο χοροὶ μετρημφισμένων καὶ μὴ, εἰς δημόσιά τινα μέρη, ἔνθα ἀπέναντι τῆς αὐθαιρέτου ἀνδρικῆς ὑπεροχῆς ἐξεμνηδενίζετο ἡ ἐλαχίστη μειονοψηφία τῶν ἐστιάδων τοῦ ζυθοπωλείου καὶ τὸ ἀπειρόκαλον *demi-monde* τοῦ ἀθηναϊκοῦ κόσμου, μόνων ἀντιπροσώπων τοῦ ὠραίου φύλου· ἐφαίνοντό τινες προσωπιδοφόροι εἰς τὰς ὁδοὺς, προτιμῶντες πολλάκις

τὴν ἀσβόλην καὶ τὸν μίλτον ἀντὶ τῆς προσωπίδος· περιεφέροντο τὴν νύκτα ὑπὸ τὴν ἐρυθρὰν λάμπιν τῶν ἐν ταῖς ὁδοῖς καιομένων πυρῶν ἐκ ρητίνης λευχείμονά τινα φαντάσματα, φέροντά ἀντὶ πάσης ἄλλης εὐθύμου περιβολῆς τὴν ἀνέξοδον ὀδόνην τῆς κλίνης τῶν ὡς πένθυμον σουδάριον, ἐπισκεπτόμενα δὲ φιλικοὺς οἴκους ὑπὸ τὴν στρεβλὴν ἀρμονίαν μιᾶς *γρυσαρμῖνικας*· ἀλλ' ἡ εὐθυμία ἦτο τοιουτοτρόπως καταμερισμένη, δὲν ἀπετέλει σύνολόν τι θέλγον ἐν τῇ ποικιλίᾳ καὶ τῷ θορύβῳ του, δὲν διεσκέδαζεν ὁ εἰς μὲ τοὺς πολλοὺς καὶ οἱ πολλοὶ μὲ τὸν ἕνα καὶ ὁ ξένος ὁ στερούμενος κοινωνικῶν σχέσεων ἀποκλειόμενος τῶν ἀγιαστηρίων αὐτῶν τῆς φαιδρότητος, διήρχετο τὰς ὥρας ἐν ἑχληρῷ καὶ μονοτόνῳ ἀνία.

Τῇ ἀληθείᾳ ἀνεκαθεν καὶ μέχρις ἐσχάτων ἡ Ἀπόκρως ἐν Ἀθῆναις δὲν παρεῖχε θεάματα ἀξιόθεατα. Ἰδοὺ πῶς περιγράφει αὐτὰς δι' ὀλίγων ὁ καυστικὸς καὶ πικρόχολος συγγραφεὺς τῆς *Συγχρόνου Ἑλλάδος*, ὁ ἀδικήσας ἡμᾶς ἐν πολλοῖς ἀλλὰ καὶ ἐπιτυχῶς ἐξεικονίσας πολλὰ τῶν καθ' ἡμᾶς ἡθῶν. Ἡ Ἀπόκρως, λέγει, πανηγυρίζεται ἐν Ἀθῆναις ὅπως καὶ ἐν Πριβὰ καὶ ἐν Μορτάνη καὶ πάσῃ μικρᾷ πόλει τοῦ κόσμου. Οἱ διατρέχοντες τὰς ὁδοὺς προσωπιδοφόροι ἦνε ἀήδεῖς καὶ ἄκοσμοι. Ἐπιζητοῦν κυρίως τοὺς ἀρχαίους μεταμφιεσμοὺς τὰ ἐκ ναστοχάρτου κράνη καὶ τὰς ἐκ χρωματιστοῦ χαρτίου ἀσπίδας, βρίθουσι τότε αἱ ὁδοὶ ἡρώων Ὀμηρικῶν. Ἡ μεγαλειτέρα διασκέδασις τῶν προσωπιδοφόρων συνίσταται εἰς τὸ ἐξαρτᾶν διὰ νήματος ἀπὸ μακροῦ ἀλιευτικοῦ καλάμου λίχνευμά τι. Οἱ παῖδες συρρέουν ἐπὶ τῇ ἐλπίδι νὰ δάξωσι τὸ δέλεαρ· ἀλλ' ἐκατοντάκις οἱ ὀδόντες καὶ αἱ γλῶσσαι αὐτῶν πρέπει νὰ τὸ ἐγγίξωσιν πρὶν ἢ καταποθῇ. Ἀπαγορεύεται νὰ ἐπιδέσωσι τὴν χεῖρα, πᾶσα δὲ τοιαύτη ἀπόπειρα αὐστηρῶς καταστέλλεται. Κωμικωτέρα δ' ἀποβαίνει ἡ τοιαύτη διασκέδασις ὅσῃς ὁ ἀλιεὺς τοποθετεῖται παρὰ τὴν ὄχθιν ρυακίου καὶ οἱ ἀδέξιοι ἰχθῦς πίπτουσιν ἐντὸς τοῦ ὕδατος.

Ἰπάρχει καὶ ἑτέρα παιδιὰ ἥτις φαίνεται ἀρχαιοτάτη καὶ ἥς τὸ νόημα παραμένει ἀκόμη ἀγνωστον. Πηγνύουσιν εἰς τὸ μέσον τῆς ὁδοῦ πάσσαλον ποικιλόχρουν, ἀπὸ τῆς κορυφῆς τοῦ ὁποίου κρέμονται ταινίαι περὶ τὰς δέκα ἢ δώδεκα. Ἐκαστος τῶν προσωπιδοφόρων λαμβάνει ἀνὰ μίαν ταινίαν, πάντες δὲ περιστρέφονται πέριξ τοῦ πασσάλου ἀναμῖξ καὶ κατὰ παντοίας διευθύνσεις προσέχοντες ὁμῶς νὰ μὴ ἀναμῖξωσι τὰς ταινίας.

Ἡ Ἀπόκρως ὡς πᾶσαι αἱ ἄλλαι ἑορταὶ παρέρχεται σκυθρωπῇ. Οἱ Ἕλληνες διασκεδάζουσι μόνον ἐντὸς τοῦ οἴκου των. Ἡ εὐθυμία των δὲν εἶνε φιλόγελως ἢ ζωηρά.

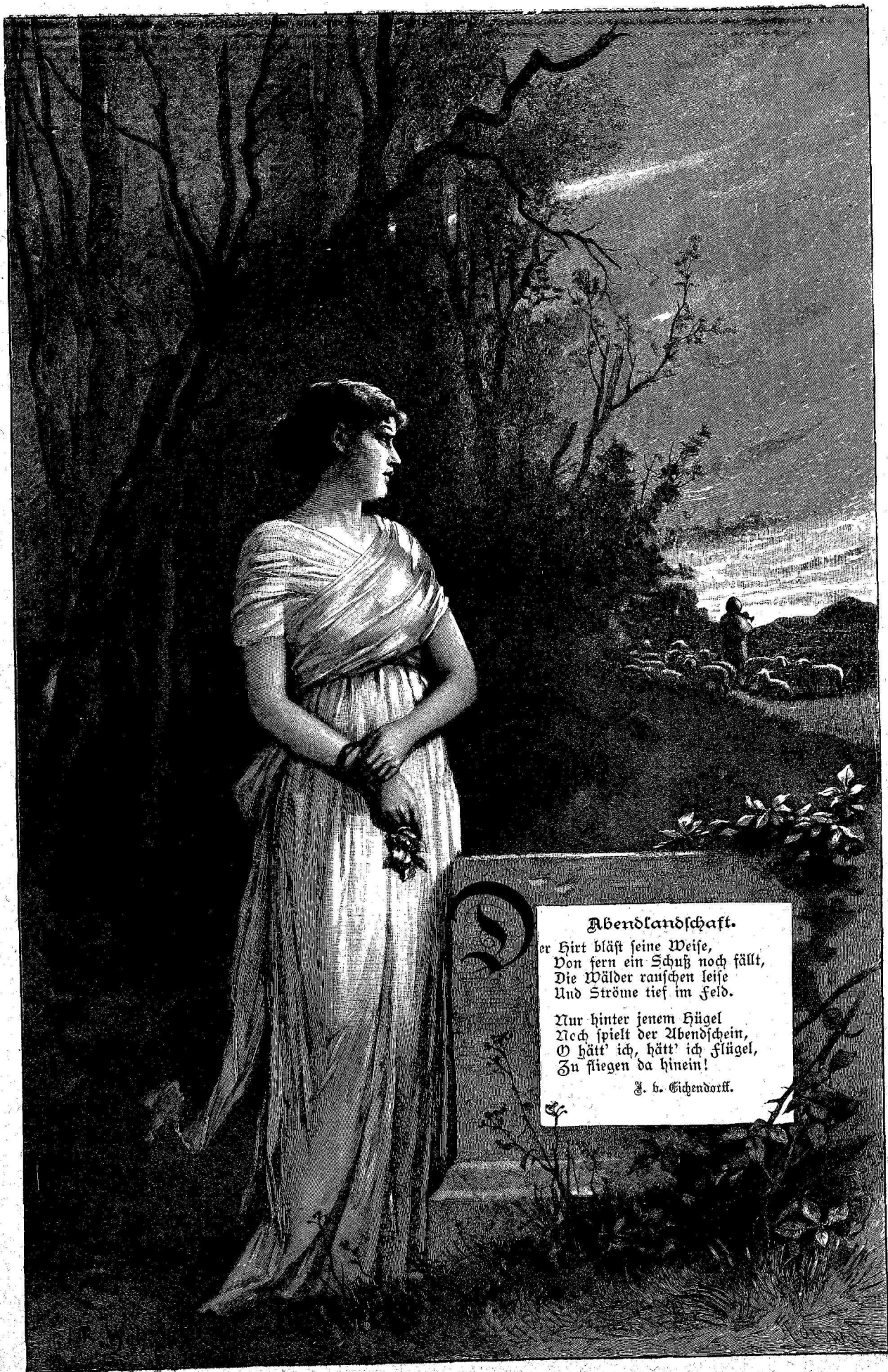
Διὰ νὰ εἶνε ὁμῶς πιστοτέρα ἡ περιγραφή ὀφείλομεν νὰ προσθέσωμεν ἡμεῖς λεπτομερείας τινάς, ἃς παρέλειψεν ὁ εὐφυὴς Γαλάτης. Παρεκτὸς τοῦ *ψαῤῥ* καὶ τοῦ *γαῖτανακι*οῦ, παρεκτὸς τῶν ἀρχαιοπρεπῶν προσωπιδοφόρων, οὗς ὁ Ἄμποὺ ἀποκαλεῖ ὀμηρικοὺς ἥρωας καὶ οἵτινες πράγματι ἦσαν οἱ λεγόμενοι Μακεδόνες, οἱ φαινόμενοι καὶ κατὰ τὰς τωρινὰς Ἀπόκρως εἰς τὰς ὁδοὺς διὰ νὰ διαπιστῶται καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἡ ἄμεσος ἡμῶν καταγωγὴ ἀπὸ τοῦ μεγάλου στρατηλάτου τῆς ἀρχαιότητος καὶ νὰ διατυπῶνται αἱ ἀξιώσεις ἡμῶν ἐπὶ τῆς ὑποδούλου πατρίδος του, παρεκτὸς, λέγομεν, τῶν ἀνωτέρω, καὶ τῶν Μακεδόνων, οἵτινες ἦσαν οἱ ἐπικρατέστεροι ἐν ταῖς προσωπιδοφορίαις ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε καὶ οἱ μεταμφιεσμοὶ ἀπεκλήθησαν *μετωνυμικῶς μακεδονίστικα* (ὡς ὁμολογεῖ καὶ τὸ ἄσμα: *Μὲ τὰ μακεδονίστικα — σ' εἶδα καὶ σ' ἐλμπίστηκα*) ἀπαραίτητον θέαμα ἦτο ἡ

γκαμήλα, τὸ τερατώδες ἐκεῖνο κατασκευάσμα μὲ τοὺς γυμνοὺς ἀνθρωπίνους πόδας, μὲ τὴν βόειον οὐράν, μὲ τὴν ἐκ σανίδων ράχιν καὶ τὸν ἐκ δορᾶς προβάτου λαμόν, ἀτεχνος καὶ χονδροειδὴς παράστασις ἔλκουσα τὴν καταγωγὴν ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς Τουρκοκρατίας, ὅτε οὐχὶ σπανίως μεταξὺ τῶν θαυμασίων γραμμῶν τοῦ αἰθρίου ἀττικοῦ ὀρίζοντος παρεῖσε φρεὶ παρὰδόξως καὶ ὁ ὕβος τῆς δρομάδος τῶν λιβυκῶν ἐρήμων, οὐσῆς τότε ἀξιολόγου μεταγωγικοῦ μέσου. Τὴν γκαμήλαν συνώδευεν ὁ γκαμηλιέρης χυδαίως ἔχων τὸ πρόσωπον ἡλλοιωμένον δι' ἀσβόλης ὅστις παραινῶν τὴν ζώσαν ἐκείνην χίμαιραν νὰ „φαρέψη πορτοκάλι“ ἔκρουε τὸ τύμπανον ἐπαναλαμβάνων ἐπωδὸν εἰς ἀκατάληπτον γλῶσσαν „ἔλι, γιὰ! ἔλι!“ καὶ συνέλεγε τὰ κέρματα. Μετὰ τὴν γκαμήλαν, ἦσαν τὰ ρόπαλα, θιάσος πλανοδίων καὶ ἡμιγύμων ἀκροβατῶν, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ παιδίων, ἐκτελούντων ἀνόητα ἀκροβατικὰ γυμνάσματα εἰς τὰς πλατείας καὶ τὰς ἀγυῖας ὑπὸ τὸν ἦχον τοῦ φόρητοῦ μουσικοῦ ὄργάνου, τοῦ καλούμενου *λατέρνα*. Ἐφαίνετο ψωραλέα τις ἄρκτος ἀγομένη δι' ἀλύσου σιδηρᾶς, ἥς ὁ ἔσχατος κρίκος διήρχετο ἐκ τῶν μυκτῆρων τοῦ ἀθλίου ζώου, παρὰ ρυπαροῦ ὀρεσιβίου κατοίκου τῆς Βουλγαρίας ἢ τῆς Μακεδονίας, ὀρχομένη δυσκινήτως ὑπὸ τὸν ἦχον τυμπάνου καὶ δεχομένη μετὰ γοερῶν γρυλλισμῶν τοὺς ραβδισμοὺς τοῦ ὀδηγοῦ τῆς καὶ τὴν βροχὴν τῶν λίθων, καὶ τῶν σαπρῶν λεμονίων, ὅσα εὐσπλάγχχως ἐξαπέστελλον κατ' αὐτῆς οἱ παῖδες τῆς συνοικίας. Ἦχει στρηνῆς ἢ φωνὴ τοῦ Περικλέτου τύπτοντος διαρκῶς καὶ ἀνοικτιρμόνως τὸν Φασουλῆν, τὸν παπᾶν ἢ τὸν Ἀράπην ἢ ἄλλην τινὰ πλαγγόνα. Ἀλλ' ὁ Περικλέτος δὲν εἶνε γέννημα καὶ θρέμμα τῆς Ἑλλάδος, μὲ ὅλην τὴν δημοτικότητά ἥς ἀπολαύει σήμερον καὶ τὴν ἐπίσημον πολιτογράφειν ἢν παρέσχεεν αὐτῷ ἡ χαριέσσα μοῦσα τοῦ κ. Σουρῆ. Εἶνε προῖον ἐξωτερικῆς προελεύσεως, ἐγγλῆματισθὲν εἰς τὴν χώραν μας καὶ καρποφορήσαν. Εἶνε κατ' εὐθεῖαν ἀπόγονος ἢ μᾶλλον εἰπεῖν αὐτόχρημα μετουσίωσης τοῦ ἰταλικοῦ Πουλτσινέλλα, τοῦ χάρματος τῆς Νεαπόλεως, τοῦ Πουλτσινέλλα Κιτρούλλου ἐκ τῆς πόλεως Ἀτσέρρας ἐν Καμπανίᾳ, ἰδιοκτήτου — διότι αὐτοὶ εἶνε οἱ τίτλοι του — τοῦ χονδροειδεστεροῦ, ἀλλ' ἀναμφιλέκτως εὐφύεστερου τύπου τοῦ δημώδους ἰταλικοῦ θεάτρου, τοῦ Πουλτσινέλλα, ὅστις ἐπὶ ἑνᾷ ὀλόκληρον αἰῶνα ἐκυριάρχησεν ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ κατεδαφισθέντος ἡδὴ ἱστορικοῦ ἐν Νεαπόλει θεατρίδιου τοῦ Σάν-Καρλίνου, εὐτυχήσας νὰ ἴδῃ ἐνιόττε καὶ βασιλεῖς ὡς τὸν Βίκτωρα Ἐμμανουὴλ μετὰ τῶν θεατῶν του. Πρὸ εἰκοσι ἐτῶν ὁ Περικλέτος ἦτο ἄγνωστος ἐν Ἑλλάδι, ὅτε Κερκυραῖός τις συνέλαβε τὴν ἐπίνοιαν νὰ κατασκευάσῃ πλαγγόνας κατ' ἀπομίμησιν τῶν ἰταλικῶν, νὰ περιφέρῃ τὴν κινήτην σκηνὴν του εἰς τὰς διαφόρους ἐπαρχίας τῆς Ἑλλάδος καὶ νὰ παρέχῃ εἰς τὸ κοινὸν μ' ἐγγαστριμυθὸν φωνὴν ἐκ τοῦ προχείρου παραστάσεις κοινοτάτων τινῶν κωμωδιῶν. Ὁ πλάνης δὲ αὐτὸς θεατρῶνης ἦτο ὁ ἀποδοὺς εἰς τὸν καινοφανῆ πρωταγωνιστὴν τοῦ θεάτρου του τὸ περίεργον ἀληθὲς διὰ τὴν περίστασιν ὄνομα τοῦ Περικλῆ, γένονμένου κατόπιν Περικλέτου καὶ εἰς τοὺς ἄλλους ἥρωας τὰ τοῦ Φασουλῆ, Ἀνδροφίλης κλπ. Τὸ θέαμα κυρίως εἰπεῖν δὲν ἦτο νέον, διότι πρὸ τοῦ Περικλέτου ὑπῆρξεν ἄλλοτε ὁ καταργηθεὶς σὺν τῷ χρόνῳ ἄσημος καὶ βωμολύχος Καραγιούζης μετὰ τοῦ συντρόφου του Χατζῆ-Αἰβάτη, τὸ μόνον πρόσωπον τοῦ ἀξέστου τουρκικοῦ θεάτρου· ἀλλ' ἦτο νέα ἡ μορφή καὶ ὡς φαίνεται ἐπιτυχής· ἀφοῦ ἐν Ἀθήναις ἰδίως ὁ Περικλέτος ἐγκατέστη κραταίως εὐδοκίμησας καὶ προκίφας, ἀποκτῆσας δὲ τὴν

τιμητικὴν ἰδιότητα τοῦ αὐτόχθονος καὶ ἀνεγνωρισμένου γελωτοποιοῦ.

Αὐτὰ ἦσαν τὰ κύρια θεάματα τῶν Ἀθηναϊκῶν Ἀπόκρεων, ὁμοῦ μὲ τινὰς ἀξιοθρηνητοὺς προσωπιδοφόρους, μὲ τοὺς ἀπομιμουμένους τοὺς Μελιταίους ἀχθοφόρους φέροντας ἐπ' ὤμων ὠδὸν ἀντὶ βαρέος φορτίου, μὲ τὸν ποιητὴν τοῦ κάρρου, στιχοῦργον δημώδη ἀλλ' ὅλως ἀδόκιμον ὑποβάλλοντα εἰς τὸν ζυγὸν λίαν αὐθαιρέτου ὁμοιοκαταληξίας στίχους ἢ κολοβοὺς παντελῶς ἢ πέραν τοῦ ἀνεκτοῦ πολυπόδας, μὲ τινὰς δομινοφόρους, μὲ τινὰ ρακενδύτην Ἑρνάνην, μὲ τινὰς βαναύσους μιμήσεις ἀγγλῶν στρατιωτῶν ἢ ναυτῶν ἢ περιηγητῶν καὶ μὲ τὸν ἀκατονόμαστον συρφετὸν τῶν ἀηδῶν μεθύσων οἵτινες περιήρχοντο εἰς τὰς ὁδοὺς φέροντες ρυπαρὰ ράκη καὶ τρώγοντες κρύμματα καὶ σκόροδα διὰ νὰ ἱλαρύνωσι τὸ κοινόν! Εἰς δὲ τὰς ἐπαρχίας τὰ θεάματα ἦσαν πολὺ ὀλιγώτερον ποικίλα· τὸ συνηθέστερον ἦτο οἱ Τοῦρκοι καὶ οἱ Ἕλληνες δηλαδὴ ὁ πόλεμος τοῦ Μάρκου Μπότσαρη ἢ ὁ πόλεμος τοῦ Καραϊσκάκη, θιάσος ὀπλοφόρων ὑπεκρίνετο τοὺς Ἕλληνας. ἕτερος δὲ θιάσος ἀναλόγους φέρων στολὰς παρίστα τοὺς Ὀθωμανοὺς, ἀμφότεροι δὲ οἱ θιάσοι ἐν χώρῳ ἀναπεπταμένῳ προσποιοῦνται ὅτι συγκροτοῦσι μάχην. Ἀλλ' ἐπειδὴ εἰς τὰς ἐπαρχίας αἱ διασκεδάσεις εἶνε πάντοτε ὀπωσοῦν ἀρεϊμάνιοι, διὰ τοῦτο οἱ μαχηταὶ ἔφερον ἀληθῆ ὅπλα καὶ ἔκαιον πραγματικὴν πυρίτιδα, οὐχὶ σπανίως δὲ συνέβαινεν ἕνεκα τῆς ἐξάψεως τῆς φιλοπατρίας ἢ πλαστῆς μάχης ν' ἀπολήξῃ εἰς ἀληθῆ αἵματηρὰν συμπλοκὴν. Ἦκουσα δὲ ὅτι ἀντὶ τούτου εἰς χωρία τινὰ τῆς Ἑπτανήσου πρὸ πολλοῦ χρόνου ἐπεκράτει ἡ δυστυχὴς ἐκλείψασα συνήθεια νὰ παριστᾶται τὸ κονταροκτύπημα τοῦ Ἑρωτοκρίτου· οἱ χωρικοὶ ἐφιπποὶ καὶ φέροντες παραδόξους στολὰς ὑπεκρίνοντο ὅσον ἡδύναντο κάλλιον τ' Ἀφεντόπουλα τῆς Μιτυλήνης καὶ τῆς Μοθώνης καὶ τὸν υἱὸν τοῦ Ρήγα τοῦ Βυζαντίου καὶ τὸν ἄγριον Καραμανίτην, ἐν τῇ ἀφελείᾳ δὲ ταύτῃ ἀλλὰ ποιητικῇ παραστάσει ἀντήχουν μετὰ τόσους αἰῶνας θαλεροὶ καὶ εἰκονικώτατοι οἱ ἀρμονικοὶ στίχοι τοῦ Κορνάρου.

Ἀλλ' ἐπανελθόμεν εἰς τὴν πρωτεύουσάν· τὰ θεάματα, ἅτινα περιεγράψαμεν ἦσαν τὰ μόνα, ὅστις δὲ δὲν εἶχεν ἄλλο οἰκιακὸν καταφύγιον ὅπως ἀντλήσῃ εὐθυμίαν καὶ χαρὰν ἔπρεπε κατ' ἀνάγκην ν' ἀρκεσθῇ εἰς τὰ πενιχρὰ ταῦτα μέσα. Ἡ τοιαύτη κατάστασις ὑφίστατο μέχρις ἐσχάτων· ἀλλ' ἐν τῷ μετὰ αἱ Ἀθῆναι εἶχον προσδεύσει, ὁ δὲ ἀδρόος εἰσελάσας κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη δυτικὸς πολιτισμὸς κινῶν συνεπιφέρων ἕξεις βίου καὶ αὐστηροτέρας περὶ τὴν φιλοκαλίαν ἀπαιτήσεις προέβαλλε νέας ἀξιώσεις καὶ ἡ ἀνάγκη βελτίονος διαρρυθμίσεως τῶν ἐορτῶν τῆς Ἀπόκρεω ὑπεδεικνύετο πρὸ πολλοῦ. Ἐπρεπε νὰ ὑπεκκαυθῇ τὸ πνεῦμα, νὰ παρασκευασθῇ στάδιον διὰ τὴν φυσικὴν τοῦ λαοῦ μας εὐφυΐαν, νὰ προτραπῇ οὗτος καταλλήλως ὅπως μὴ διασκεδάξῃ μόνον κατ' οἶκον καὶ μεμονωμένως ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ ὑπαιθρον ὁμάδην, νὰ διενεργηθῶσι θεάματα ἱκανὰ νὰ προσελκύσωσι καὶ ξένους διὰ νὰ καρπωθῇ οὕτω καὶ ὑλικὴν ὠφέλειαν ἢ πόλιν. Ἐκ τῆς ἐπιθυμίας ταύτης ἐξεπορεύθη ἡ σύστασις τοῦ Κομιτάτου τῶν Ἀπόκρεων, τούτεστι ἐπιτροπῆς, ἐξ ἐμπόρων, βιομηχάνων, ἀξιωματικῶν, λογίων, δημοσιογράφων ὅπως ἐπιστατήσῃ εἰς τὴν διεξαγωγὴν εὐπρεπεστέρων ἐορτῶν, προθύμως δὲ οἱ ἰδιῶται, αἱ Τράπεζαι καὶ τὰ διάφορα ἱδρύματα κατέβαλον χρηματικὸν τι ποσὸν χάριν τῆς προπαρασκευῆς καὶ τῆς ἀμοιβῆς τῶν ἐπιτυχεστέρων προσωπιδοφόρων. Τὸ Κομιτάτον εἰργάσθη δεξιῶς πέρυσιν διὰ πρώτην φοράν καὶ αἱ ἐορταὶ τῆς Ἀπόκρεω τοῦ 1887 ὑπῆρξαν διὰ τὰς Ἀθῆνας

Abendlandschaft.

Der Hirt bläst seine Weise,
Von fern ein Schuß noch fällt,
Die Wälder rauschen leise
Und Ströme tief im Feld.

Nur hinter jenem Hügel
Noch spielt der Abendschein,
O hätt' ich, hätt' ich Flügel,
Zu fliegen da hinein!

J. G. Eichendorff.

ΕΑΡΙΝΗ ΕΣΠΕΡΑ.

Εικὼν ὑπὸ J. R. Wehle.

πρωτοφανείς διὰ τὴν ζωηρότητα, μολονότι ἦτο ἡ πρώτη ἀπόπειρα τῆς ἐξευγενίσεως αὐτῶν. Ἐφέτος ἡ προσδοκία ἦτο μεγάλη, τόσον μεγάλη ὥστε καὶ αὕτη ἡ Ἀντιπολίτευσις ἔκρινε καλὸν ν' ἀποδώσῃ πολιτικὴν σημασίαν εἰς τὰ διενεργούμενα καὶ νὰ κηρυχθῇ σφόδρα πολεμία τῶν ἐορτῶν, ἐμφαντικῶς ἀλλ' οὐχὶ ἐπικαίρως ἀναμνησκόμενη τοῦ *panem et circenses* τῆς παρηκμακυίας Ρώμης. Ὁ διὰ τὰ βραβεῖα ἔρνος ἀνήλθεν εἰς ὀκτακισχιλίας δραχμὰς, τὸ δὲ Κομιτάτον ἤδρευσε εἰς χαριέστατον περίπτερον ἀνεγερθὲν ἐπὶ τοῦ ἀνδῆρου τῆς ἀντικρὺ τοῦ Πανεπιστημίου οἰκίας τοῦ κ. Φρεαρίτου, ἐνῶ ἡ βασιλικὴ τῆς Ἑλλάδος οἰκογένεια διὰ πρώτην φοράν παραιτοῦσα τὴν ἐντὸς τῶν Βασ. Σταύλων θέσιν ἐξ ἧς ἐθεῖτο συνήθως τὴν παρέλασιν, ἐτοποθετήθη ἐπὶ τοῦ ἀνδῆρου τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν. Τῆς πρώτης Κυριακῆς τὸ θέαμα ὑπῆρξε κατώτερον τῶν κοινῶν προσδοκιῶν, οἱ δὲ συρρέυσαντες εἰς τὴν πρωτεύουσιν πολυάριθμοι ξένοι ἔκ τε τῶν ἐπαρχιῶν καὶ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ προσέτι καθὼς καὶ οἱ ἐνοικιάσαντες ἐπὶ ἄδρῳ μισθώματι ἐξώστας, παράθυρα ἢ ἀμάξας — δι' αἷς οἱ ἀμάξηλάται ἐζήτουν ἀμοιβὴν μόνον 10 (λέγω δέκα) δραχμὰς τὴν ὥραν δεχθέντες τὴν ἐπομένην καὶ τὰ συγχαρητήρια τῶν ἐφημερίδων διὰ τὴν ἀφιλοκέρδειάν των! — σχεδὸν ἀπεγοητεύθησαν. Οἱ Πειραιεῖς μάλιστα οἱ κατὰ χιλιάδας ἀνελθόντες εἰς τὴν γείτονα πρωτεύουσιν τὴν ἡμέραν ἐκεῖνην, προέβησαν καὶ εἰς ἐχθρικώτερον διάβημα καὶ συστήσαντες Ἀντικομιτάτον διηνήργησαν ἰδίας ἐορτὰς ἐν τῇ πόλει των, μὴ συμμετασχόντες πλέον τῶν τῆς πρωτεύουσας. Ἀλλ' ἡ ἐπομένη, τουτέστι ἡ τελευταία Κυριακὴ ἀπεζημίωσε δαφνίως τὴν ἔλλειψιν τῆς παρελθούσης καὶ αἱ Ἀθῆναι, τοῦ καιροῦ θαυμασίως βοηθοῦντος, παρουσίαζε τὴν ἡμέραν ἐκεῖνην ἔκτακτον καὶ μοναδικὸν ψυχγωγικὸν φαινόμενον. Ὡς χεῖμαρρος εἶχεν ἐκχυθῇ τὸ πλῆθος εἰς τὸ τρίγωνον τὸ ἀποτελούμενον ἐκ τῶν ὁδῶν Σταδίου, Αἰόλου καὶ Ἑρμοῦ μετὰ κόπου δὲ παρήλαυνεν ἡ ἀτελεύτητος σειρὰ τῶν ἀρμάτων, τῶν ἀμάξων καὶ τῶν ὁμίλων τῶν πεζῶν προσωπιδοφόρων. Πολλὰ συμβολικὰ παραστάσεις ἦσαν εὐφρεῖς καὶ ἄλλαι μετὰ πολλῆς φιλοκαλίας παρεσκευασμέναι. Τὸ κοινὸν ἐχειροκρότει ἐνθουσιωδῶς τὸν „Πτωχὸν μὲ τὰ παιδιὰ του καὶ τὸν πλούσιον μὲ τὰ φλουριά του“ τὰς Τέσσαρας Ἐποχὰς τοῦ ἔτους, τοὺς Σκονισμένους καὶ Λασπωμένους, εὐφρεστάτην σάτυραν τῆς καταστάσεως τῶν Ἀθηναϊκῶν ὁδῶν, τὸν Χρυσὸν Αἰῶνα, τὴν Βουλευτοκρατίαν ἐν εἰδεί πολυποδος, τὸ ἐκ γλαυκῶν κοινοβούλιον, τὰς Ζειρήνας, τὸ γιγάντειον καὶ ἐντεχνότατον ἀνδρείκελον τοῦ Βίσμαρκ, τὸν Ποιμενικὸν βίον καὶ τόσα ἄλλα ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμὸς. Εἶχεν ἀποκλεισθῇ ἡ πολιτικὴ διὰ τοῦ προγράμματος τοῦ Κομιτάτου· ἀλλ' ἡ πολιτικὴ αὐθαίρετος καὶ ἀνυπότακτος ὡς πάντοτε ἔσχε τὸ θάρρος νὰ παρουσιασθῇ καὶ νὰ ἐξεγείρῃ τὴν κοινὴν θυμῆδιαν διὰ τῆς παραστάσεως τοῦ Πολιτικοῦ Συλλόγου καὶ τῆς μυστικότητος τῶν συνεδριάσεων αὐτοῦ, διὰ τοῦ Ἀνεμομύλου τῶν Νομοσχεδίων καὶ παντοίων ἄλλων παρωδιῶν. Εἶχεν ἀπαγορευθῇ ἐπίσης καὶ ἡ διακωμώδησις γνωστῶν προσώπων· ἀλλ' ἡ ἀπαγόρευσις εἰς μερικὰς περιστάσεις εἶνε ἡ τελεσφορώτερα παρόρησις πρὸς παράβασιν καὶ οὐχὶ ἀδίκως ὁ Ἀλφόνσος Κάρρ διατείνεται ὅτι ἂν ἡ ἀστυνομία ἀπαγορεύσῃ ἡμέραν τινὰ διὰ προκηρύξεώς της εἰς τοὺς πολίτας νὰ περιπατῶσι τετραποδητεῖ εἰς τὰς ὁδοὺς, θὰ εὐρεθῶσι μερικοὶ τὴν ἐπαύριον νὰ περιπατήσωσι τετραποδητεῖ μόνον καὶ μόνον ὅπως παραβῶσι τὴν ἀπαγόρευσιν καὶ χωρὶς νὰ σκεφθῶσι κἀν ὅπως τὸ πράξωσι πρότερον. Διὰ τοῦτο ἐθεάθη παρωδούμενος ἐφ' ἀμάξης ἐν τῷ μέσῳ μαρσίπων

καὶ ἀποσχευὼν παντοσιδῶν γνωστὸς καὶ πολυθρύλητος διπλωμάτης ἀπελθὼν ἄρτι τῶν Ἀθηνῶν ὅπως ἀντιπροσωπεύσῃ μίαν μεγάλην δύναμιν παρὰ τὸν Ἴστρον. Παρωδήθησαν δ' ἐκτὸς αὐτοῦ πολλὰ σύγχρονα γεγονότα καὶ κοινωνικὰ κατὰστάσεις, οἷον ἡ νεαρὰ θυγάτηρ τῆς πλυντρίας ἡ ἀναγινώσκουσα ἐν ὀκνηρίᾳ μυθιστορήματα, ἐνῶ ἡ μήτηρ καταγίνεται εἰς τὸ ἐπίπονον ἔργον της καὶ τα πολύχροτα φαντασιώδη σχέδια περὶ ἀποξήρανσεως τῆς σταφίδος καὶ τὰ εἰσαχθέντα εἰς τὸ ἡμέτερον *high-life* ὀδυρεῖα ἔθιμα τοῦ *résumé* καὶ τοῦ *μπὰλ-καλικῶ*. Τὸ Κομιτάτον ἀπέναντι τούτης ἀπροσδοκήτου πληθώρας καὶ ζωηρότητος εὐρέθη ἐν ἀπορίᾳ καὶ ἡναγκάσθη νὰ διανείμῃ περὶ τὰ 45 βραβεῖα περικόψαν τὸ ποσὸν ἐκάστου χάριν τοῦ πολλαπλασιασμοῦ αὐτοῦ, πάλιν δὲ εἶνε ἀμφίβολον, ἂν ἡ πλουσιοπάροχος αὕτη διανομὴ τῶν ἐπ' αὐτῶν ἱκανοποίησε τοὺς διαγωνιζομένους.

Ἐν γένει ἡ ἐπιτυχία ἀπέβη πληρεστάτη, τὸ ἀνωμολόγησαν δὲ καὶ οἱ δυσκολώτατοι τῶν κριτῶν, καὶ ἐξέφρασαν τὴν εὐαρέσκειάν των ἀνυποκρίτως οἱ παρατυχόντες ἐξ Εὐρώπης ξένοι. Ἐν τῷ ἐνθουσιασμῷ των τινὲς τῶν ἐγχωρίων δημοσιογράφων ἐβεβαίωσαν μάλιστα ὅτι αἱ ἐφετινὰς ἐορταὶ τῆς Ἀπόκρεω ἐν Ἀθῆναις υπερέβησαν τὰς τελουμένας περιφήμους ἐν Νικαίᾳ καὶ ἐν Νεαπόλει. Ἄγνοῦν ἂν συμφωνῇ τόσον πρὸς τὴν ἀλήθειαν ὅσον διαθροῦνται τὴν ἐθνικὴν φιλοτιμίαν ἢ τοιαύτη διαβεβαίωσις, προερχομένη μάλιστα παρ' ἀτόμων μὴ ἰδόντων κατὰ πᾶσαν πιθανότητα τὰς ἐορτὰς μεθ' ὧν συγκρίνουσι τὰς ἡμετέρας. Τὸ ἀληθές εἶνε ὅτι μετὰ τούτων καὶ ἐκεῖνων ὑπάρχει διαφορὰ ἥτις δὲν πρέπει νὰ παροραθῇ, ἀφοῦ μάλιστα παρέχει καὶ ἀφορμὴν πρὸς εὐλογον παρατήρησιν. Ἐν ἄλλαις χώραις ἡ ἔξοδος καὶ ἡ παρέλασις τῶν προσωπιδοφόρων εἶνε ἐορτὴ καθαρῶς θεαματικὴ· ἡ ποιικιλία των ἱματισμῶν, καὶ ἡ συναρμολόγησις τῶν χρωμάτων ἀποτελοῦσι σύνολον εὐχάριστον καὶ θέλγον τὴν ὄρασιν ὡς καλειδοσκόπιον, ἡ ἐντεχνος δὲ καὶ λεπτομερὴς ἀναπαράστασις στολῶν παλαιῶν καὶ σκηνῶν ἱστορικῶν προξενεῖ εἰς τὸν θεατὴν εὐφρόσυνον αἰσθησιν· ἡ προσωπικὴ σάτυρα πολὺ ὀλίγον εἰσέρχεται ἐν αὐταῖς, ἔτι δὲ ὀλιγώτερον ἡ ἡθικὴ διδασκαλία. Ἀφ' ἑτέρου ἐκεῖ ἡ παρέλασις τῶν προσωπιδοφόρων εἶνε μόνον ἐν μέρος τῶν ἐορτῶν, αἷς συμπληροῦσιν εὐπρεπεῖς δημόσιοι χοροὶ καὶ μεγαλοπρεπεῖς θεατρικαὶ παραστάσεις καὶ παντοῖαι ἄλλαι διασκεδάσεις ἐπιτηδεῖας διωργανωμέναι. Παρ' ἡμῖν ἀπεναντίας οὐ μόνον ἡ παρέλασις τῶν προσωπιδοφόρων ὑπῆρξεν ἡ μόνη ἀξία λόγου διασκεδάσεως ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτῆς τὸν σκοπὸν ἐπῆλθε ποιά τις παρεξήγησις· πολλὰ θεάματα σκοποῦντα τὴν σάτυραν διαφόρων κοινωνικῶν φαινομένων καὶ περιστάσεων ἠδύναντο νὰ λείψωσιν ἄνευ ζημίας, διότι αἱ ἐορταὶ τῆς Ἀπόκρεω δὲν εἶνε μέσον ἀνεγνωρισμένον ὡς κατὰλληλον πρὸς ἐποικοδόμησιν τῆς ἡθικῆς, οὐδ' ἀρμόδια εἶνε ἡ ἡμέρα τῆς γενικῆς χαρᾶς καὶ εὐθυμίας πρὸς ἀναπαράστασιν λυπηρῶν σκηνῶν κοινωνικῶν ἐλλείψεων ἢ πολιτικῶν σφαλμάτων. Τὸ τοιοῦτο δὲν ἐννόησαν καλῶς οἱ μετασχόντες τῶν θεαμάτων καὶ διαγωνισθέντες ἐν αὐτοῖς οὐδὲ τὸ κοινὸν τὸ κρίνον, διὰ τοῦτο δὲ δὲν ἐνεποίησε τὴν πρέπουσαν ἐντύπωσιν ὁ πολυτελής ὁμιλος τῶν μελῶν τῆς ἐνταῦθα ἰταλικῆς παροικίας ὁ ὑποκριθεὶς συνοδίαν φλωρεντινῶν ἱπποτῶν τοῦ μεσαιῶνος, μὲ μίαν ὅμως μικρὰν ἐλευθερίαν περὶ τὴν χρονολογίαν, τοῦ νὰ παραστήσωσι δηλαδὴ τοὺς ἱππότας παΐζοντας σφαιριστήριον, ἐνῶ δύναται τις νὰ ὀρκισθῇ μὲ ἥρεμον συνειδησιν ὅτι οἱ σύγχρονοι τοῦ Δάντου Γουέλφοι καὶ Γιβελλῖνοι ἠγγνόντων πάντελως τὴν παιδιὰν ταύτην.

Ἀλλ' ὅπως ποτ' ἂν ᾖ, καὶ μεθ' ὅλας τὰς μικρὰς ταύ-

τας παρατηρήσεις, αἱ ἑορταὶ διεξήχθησαν καλῶς καὶ ἐφαί-
δρουναν τὸ πλῆθος καὶ ἀπέδωκαν εἰς τὴν πρωτεύουσαν ἀσυν-
ήθως ζωηράν ὄψιν. Αὐτὸ ἀρκεῖ· ὁ σκοπὸς ἐπετεύχθη. Ἄν
ὁ λαὸς μας ἀλλέως ἐννόησε τὰς ἑορτάς ταύτας, ἀν ἀπέδω-
κεν εἰς αὐτὰς ἰδιαίτερον τύπον, ἡμεῖς ἐφείλομεν νὰ τὰς παρα-

δεχθῶμεν ὅπως τὰς ἐννόησε καὶ τὰς ἠθέλησεν ὁ λαὸς καὶ
νὰ εὐχηθῶμεν ὅπως βαθμηδὸν αὐταὶ ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ
πνεύματος τῆς προόδου τελειοποιηθῶσι καὶ λαμπρυνθῶσιν.
Με τὴν εὐχὴν καὶ τὴν ἐλπίδα ταύτην κλείω τὴν παροῦσαν
μακρὰν περιγραφὴν.

ΕΠΙΤΥΜΒΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΑΘΟΛΟΥ ΕΛΛΑΔΑ.

Α'.

Σκάψτε τῆς μνήμ' ἀτέλειωτο κ' ὅσο τὸ χῶμα φθάνει
Κ' εἰς τάφο ρίξτε οὐρανοῦ τοῦ οὐρανοῦ τὸ δῶμα.
Τοῦ Γαλαξία βάλτε τῆς τ' ἀστέρια γιὰ στεφάνι,
Τὸν ἥλιο γιὰ λαμπάδα τῆς, τῆς γῆς ταῖς δάφναις στρώμα.
Καὶ γράψτε ἀπὸ 'πάνω του· „Ἐδῶ κοιμᾷτ' ἐκεῖνη,
Ποῦ μιὰ φορὰ γεννήθηκε καὶ δὲν θὰ ξαναγίνη!“

ΕΙΣ ΤΗΝ ΟΜΗΡΙΚΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.

Β'.

Σκάψτε δάκρυα τῇ γῇ καὶ κάμετέ τὴν μνήμα,
Γιὰ τὸ κορμί τ' ἀτέλειωτο ποῦ θεὰ τὸ σκεπάσῃ.
Ὁ κόσμος ἄς συμμαζωχθῇ, ἄς τραβιχθῇ τὸ κῆμα
ἴσως σὲ τόσο λείψανο μεγάλο ἢ γῇ φθάσει
Ἡ κτίσις ὠμορφώτερη θὰ γείνη, πεῖθ' μεγάλη,
Σὰν εἶναι θάλασσα ἢ μισὴ καὶ τέτοια γῇ ἢ ἄλλη!
Σηκῶστε τάφο ἀψηλὸν σὺν τ' οὐρανοῦ τὸ δῶμα.
— Ἀκόμη ἀψηλότερο — ὥσάν τὴν Ἰλιάδα.
Στὸν κόσμον ποῦ ἀπέθανε, τὸν κόσμον ρίξτε χῶμα,
Καὶ θάψετε τὸν Ὀλυμπο καὶ θάψτε τὴν Ἑλλάδα.
Ἀπάνω του κρεμάσετε τὴν λύρα τοῦ Ὀμήρου,
Νὰ τραγουδῇ τὸ ἄπειρο τὸν ἔπνον τοῦ ἀπείρου!

ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΕΡΣΟΜΑΧΟΝ ΕΛΛΑΔΑ.

Γ'.

Μνημοῦρι σκάψτε βαθύ· καὶ γιὰ τὴν ἀμαζόνα
Φυτέψετε στὴ κρύα γῇ ἀπάνω ἀπ' τὸ μνήμα,
Κοντάρι τῶν Θερμοπυλῶν, σπαθὶ τοῦ Μαραθῶνα
Καὶ βρέξτε τὸ μὲ δροσερὸ τῆς Σαλαμῖνος κῆμα,
Δεντρά νὰ γείνουνε τὰ σύννεφα νὰ φθάσουν,
Τὸν κόσμον νὰ δροσίσουνε, τὸν κόσμον νὰ σκεπάσουν
Βάλτε τὸ γέρο Ὀλυμπο στὸ χῶμα του κολῶνα,
Τὸν ἀετὸ του γιὰ σταυρό, γιὰ φῶς τὸν Παρθενῶνα,
Καὶ γράψτε· „ἔλα κοίτουνται σ' αὐτὸ ἔδω τὸ μνήμα.
Ὁ κόσμος ἔσταμάτησε· δὲν κάμνει πλέον βῆμα!“

ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΪΤΗΝ.

Δ'.

Σκάψτε τῆς μνήμ' δροσερὸ καὶ βάλτε ψηλὴ γλάστρα,
Τοῦ Ἑλικῶνα τὸ βουνό, γιὰ ν' ἄχῃ κρῖνα τ' ἄστρα.
Σκαλῆστε στὰ λιθάργια του λύραις παλῆαῖς γι' ἀηδονία·
Φῶς, τὸν τυφλὸ τὸν Ὀμηρὸ ἀντάμα μὲ τὰ χρόνια
Τοῦ Λεωνίδα τὸ σπαθὶ γι' ἀσάλευτη ἀσπίδα,
Φωτιά, δυὸ στίχους τῆς Σαπφούς, τὸν οὐρανὸ, χλαμύδα.
Κι' ἀκόμη, βάλτε ἀντὶ σταυροῦ σὲ κορυφὴ του μία,
Τῆς Σαλαμῖνος τὸ κουπί, τῶν Πλαταιῶν κοντάρι.
Γιὰ Παναγὰ τὴν Ἀθηνᾶ ὕψωστε τοῦ Φειδία
Καὶ τίποτε — μὴ γράψετε στοῦ τάφου τὸ ληθάρι

ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΤΗΣ ΧΑΙΡΩΝΕΙΑΣ.

Ε'.

Σκάψτε τάφο, σκάψτε στὸ χῶμα τὸ πικρὸ μας.
Νῆμαι μεγάλο καὶ βαθὺ ὥσάν τὸ πέσιμό μας
Κι' ὅσα ἐκεῖ ἐπέσανε τοῦ Λόχου παλληκάρια,
Τόσους φυτέψετε ἀνθούς καὶ λεύκαις στὰ χορτάρια,

Τοῦ Δημοσθένους ἢ πλατεῖα χλαμύδ' ἄς τὸ στολίσῃ.
Κέκκινη σὺν τὸ αἷμά του, ὥσάν κι' αὐτὸν μεγάλῃ,
Κι' ὅποιος διαβάτης ἀπ' ἐκεῖ περνᾷ ἄς γοναντίσῃ
Ὅσο νὰ ἔλθουν οἱ καιροὶ τῆς Λαύρας οἱ μεγάλοι!

ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΤΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ.

Στ'.

Σκάψτε μνήμα, σκάψτε· καὶ βάλτε στὴν κορφή του,
Τὸ κρᾶνος τ' Ἀλεξάνδρου τῆς, τὸ φτερωτὸ σπαθὶ του·
Νὰ σμίγῃ ἥλιος καὶ σπαθὶ μαζῇ σὺν ξημερώνῃ,
Κι' ν' ἀναίῃ ἥλιος τὸ σπαθὶ ὁ κόσμος σὺν νυκτῶνῃ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΤΟΥ ΦΙΛΟΠΟΙΜΕΝΟΥΣ.

Ζ'.

Ἀνοίξτε τάφο ἅγιον ἐκεῖ ὅπου γιὰ πάντα
Τοῦ Τελευταίου Ἑλλήνος βῆγῃ· ἢ ψυχὴ μεγάλο
Ἀπάνω βάλτε του βουνὸ κ' Ἐκεῖνον ἀνδριάντα.
Ἀψήλωμα στ' ἀψήλωμα, βουνὸ ἀπάνω στ' ἄλλο
Σκαλῆστ' ἀπὸ τῇ μιᾷ μεριά τῇ σιδερένια Ῥώμῃ,
Μέσα στὴ πρώτη νεότητι τῆς καὶ σ' ὅλη τῆς τῇ ρώμῃ
Κι' ἀπὸ τὴν ἄλλη τῇ μεριά μονάχον τὸ σπαθὶ του
Τὸν κόσμον κατ' ἐπάνω του κ' ἐκεῖνον ἀντικρὺ του!

ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΝΕΣΤΩΣΑΝ ΕΛΛΑΔΑ.

ΙΑ'.

Κρυφά, κρυφά, νύχτα βαθεῖα καὶ μαύρη σὺν τὸν Ἄδῃ,
Σὲ μνήμα, νόθοι, ρίξτε τῆς Μάνας σας τὸ σῶμα,
Τῇ Μάνα που σκοτώσατε . . . ἀπάνω του σημάδι,
Βάλτε τὸ Βουλευτήριον καὶ τὸν καιρὸ σας . . . χῶμα.
Μ' ἐφημερίδες, στρώστε το, γεμάταις μοιρολόγια.
Γεμῆστε το μὲ θούρια τοῦ δρόμου . . . καὶ μὲ λόγια.
Κάντε Συλλαλήτρια, καὶ τὸ πικρὸ τῆς μνήμης,
Ῥήτορες ν' ἀνεβαίνουνε σημερινοὶ στὸ βῆμα
Καρφώστε εἰς τὸ μνήμά τῆς, ἀντὶ σταυροῦ μαχαίρι
Καὶ γράψτε μὲ τ' ἀνάξιο, τὸ μητροκτόνο χέρι.
„Ἐδῶ γιὰ πάντα ἢ Ἑλλὰς ἀπλώνει τὸ κορμί τῆς.
Τὸν Ἀχιλλέα, γράφηκε, νὰ θάψῃ ὁ Θεοσίτης!“

ΕΙΣ ΤΗΝ ΜΕΛΛΟΥΣΑΝ ΕΛΛΑΔΑ.

ΙΒ'.

Νὰ ὕψωστε τῆς ψηλὸ μὲ δάφναις καὶ ἀνθῶναις.
Βάλτε του γιὰ θεμέλιον τὸ ἅγιον παρελθόν τῆς,
Τὸν οὐρανὸ ἀέτωμα, τὴν λάμψι γιὰ κολώννας
Καὶ γεφυρώστε, Οὐρανὸ καὶ γῇ, μὲ τὸν ἀητόν τῆς
Σχίστε τὰ μάυρα βᾶσα τῆς καὶ στήστε τῆς σημαία,
Χλαμύδα κατακόκκινη καὶ περικεφαλαία
Κι' ἀπάνω, ἀπάνω, πεῖθ' ψηλὰ ὡς τοῦ Θεοῦ τὸ θρόνον,
Γράψετε τὸνομα „Ἑλλάς“ τὸ ὄνομά τῆς μόνο!

(Κατὰ Ἀπρίλιον τοῦ 1886.)

ΑΧΙΛΛΕΥΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ.